

DIENESTA INFORMĀCIJA
KONFIDENCIĀLI

**LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU PREZIDENTA VALDA BIRKAVA
VIZĪTE ZVIEDRIJĀ 1993.GADA 15. UN 16. OKTOBRĪ**

TIKŠANĀS AR ZVIEDRIJAS KARALISTES PREMJERU KĀRLU BILTU

Latvijas pusi pārstāvēja

LR Ministru prezidents Valdis Birkavs
LR Vēstnieks Zviedrijā Imants Gross
LR Iekšlietu ministrs Ģirts Kristovskis
LR Transporta ministrs Andris Gūtmanis
LR Ministra prezidenta palīgs Vitauts Jurēvics
LR Valsts apvienotā protokola vadītāja vietiece Ināra Baranova

Zviedrijas pusi pārstāvēja

Zviedrijas Premjers Kārls Bilts
Zviedrijas Tieslietu ministrs Guna Helsvika
Zviedrijas Ārlietu ministrijas Valsts sekretāra vietnieks politiskos jautājumos
Vēstnieks Bjoern Skāla
Zviedrijas Vēstnieks Latvijā Andreas Odāls
Zviedrijas Ārlietu ministrijas koordinators sadarbībai ar Austrumeiropu un Baltijas
valstīm Vēstnieks Kristers Silvēns
Zviedrijas Premjera Padomnieks ārlietās Valsts sekretāra vietnieka palīgs Jonas
Hafstrēms
Zviedrijas Premjera kancelejas eksperts drošības politikā Valsts sekretāra vietnieka
palīga vietnieks Lars Fredēns
Zviedrijas Ārlietu ministrijas politiskās nodaļas Pirmais sekretārs Bjērns Lirvals

Pēc abpusējām pieklājības un ievada frāzēm vienojās sarunas vest par sekojošiem
jautājumiem:

Latvijas - Krievijas attiecības

Premjers Birkavs iesāka sarunu raksturodams Latvijas bilaterālās attiecības ar
Krieviju un sarunas par Krievijas armijas izvākšanu no Latvijas. Tika norādīts uz
apstākli, ka beidzamais sarunu raunds Rīgā septembra beigās beidzās bez reāliem
panākumiem svarīgākajos jautājumos. Pēc notikumiem Maskavā oktobra sākumā
Krievijas delegācijas vadītājs Zotovs izteicis uzskatu, ka pastāvošais politiskais
vakuums Krievijā izmantojams, lai ātrāk nonāktu pie nolīguma parakstīšanas.
Jādomā, ka tā ir, ka Jelcina spēks uzpriekšu pieaugs, un, ka sarunas varētu risināties
grūtāk nākotnē kā tagad. Šajā sakarībā der atzīmēt Gračova nesen teikto par to, ka
Jelcins ir ievēlēts uz 5 gadiem, un, ka prezidenta vēlēšanas patlaban nav

nepieciešamas. Tādēļ no Latvijas puses neraugās ar lielu optimismu uz ātru risinājumu armijas izvešanas jautājumā. Katrā ziņā ir grūti prognozēt, kā risināsies sarunas turpinājums 18., 19. un 20. oktobrī Maskavā. Latvijas pusei trūkst informācijas par izmaiņām Krievijas delegācijas sastāvā.

Krievu puse obligāti vēlas nolīgumā iekļaut vienošanos par turpmāku Skrundas radiolokatora izmantošanu, kā arī risinājumu par atvaļināto virsnieku sociālajām garantijām, t.i. atļauju viņiem pārdot dzīvokļus, kuros viņi patlaban dzīvo. Kas attiecas uz dzīvokļu jautājumu, tad pastāv iespēja to varēs atrisināt, tam nepieciešams ir Saeimas lēmums. Jautājumā par Skrundu arī var iedomāties kompromisa variantu. Latvijas puse būtu ar mieru runāt par Skrundas turpāko likteni, bet tikai pēc tam, kad Krievijas armija būs pilnīgi izvākta. Tas jāsaprot tā, ka Latvija varētu būt gatava uz zināmu īsāku laiku atļaut Krievijai izmantot Skrundas lokatoru savām vajadzībām. Runa katrā ziņā nevar būt par ilgu laiku, bet tādu, kāds vajadzīgs, lai to pakāpeniski izvāktu.

Premjers Bilts piekrita, ka sakarā ar vēlēšanām Krievijā būs grūtāk sarunās par armijas izvākšanu sasniegt ko konkrētu. Jautājums arī cik gatava Krievija vispār ir risināt šo jautājumu tagad, kad tā stāv tik daudz citu problēmu priekšā. Kas attiecas uz Skrundu, tad jājautā kāda īstenībā ir Krievijas vajadzība pēc tās. Varētu arī domāt, ka Krievija izjūt vajadzību pēc šādas "early warning" sistēmas, jo tāda ir amerikāņiem.

Katrā ziņā Zviedrijai, un domājams arī pārējām Ziemeļvalstīm, nebūtu iebildumu, ja Krievijai uz zināmu laiku tiktu atļauts izmantot Skrundu. Konkrēti uz cik ilgu laiku ir grūti pateikt. Tas varbūt atkarīgs no tā, kas notiks ar citiem līdzīgiem Krievijas objektiem Ukrainā un citur. Skrunda ietilpst lielākā sistēmā, kura nedarbotos bez šīs sastāvdaļas.

Kas attiecas uz Krievijas armiju Latvijā, tad nav vairs militāru argumentu Krievijai to tur paturēt. Toties krieviem ir svarīgi nonākt pie risinājuma, kas ir labi prezentējams Maskavā. Viss ir atkarīgs no attīstības Maskavā un daļēji arī no tā, kā šis jautājums risināsies Igaunijā. Zviedrija no savas puses darīs ko var, lai iespējams ātri nonāktu pie risinājuma armijas izvešanas jautājumā.

[. . .]

Imants Gross
19.10.93